

Potilas aktiivisena toimijana
omassa hoidossaan

Suomen EDI-LEIDIT ry
seminaari 27.9.2007
VR-kokouskeskus, Helsinki

Synnöve Amberla
varatuomari
Suomen Kuntaliitto

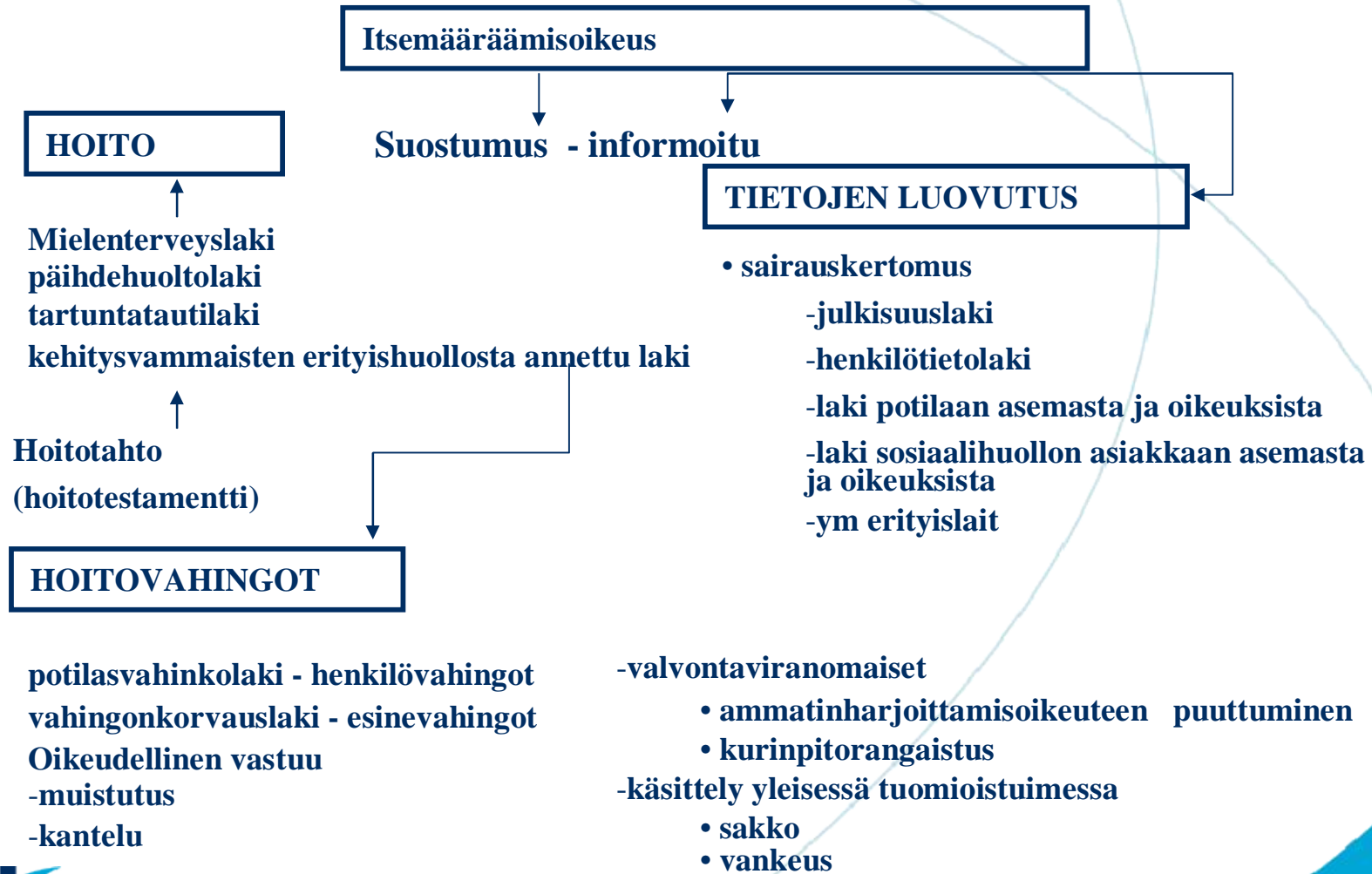
Perustuslaki

- Yhdenvertaisuus (6 §)
- Oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen (7 §)
- Yksityiselämän suoja (10 §)
- Oikeus sosiaaliturvaan (19 §)
 - riittävät terveyspalvelut

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/92)

- Oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja siihen liittyvään kohteluun (3 §)
- Potilaan tiedonsaantioikeus (5 §)
- Potilaan itsemääräämisoikeus (6 §)
 - täysi-ikäisen potilaan pysyvä tai tilapäinen kyvyttömyys päättää hoidostaan
- Alaikäisen potilaan asema (7 §)
- Sivullisen tiedonsaantioikeus ja toimivalta (9 §)
 - täysi-ikäisen potilaan tiedot
 - alaikäisen tiedot
- Potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapito ja sivullisen asema (13 §)

Potilaan oikeudet

Informoitu suostumus

1. Kuka luovuttaa tai tekee
2. Mitä luovutetaan tai tehdään
3. Kenelle luovutetaan
4. Suostumuksen voimassaoloaika
5. Oikeus peruuttaa tai muuttaa suostumusta syytä ilmoittamatta

Potilaslaki 6 §

Potilaan itsemääräämisoikeus

- yhteisymmärrys

Täysi-ikäisen potilaan hoito jos potilas ei itse pysty päättämään hoidostaan

1. kuullaan

- potilaan laillista edustajaa
- lähiomaista
- muuta läheistä

2. suostumus hoitoon

- laillinen edustaja
- lähiomainen
- muu läheinen

è huomiotava potilaan aikaisemmin ilmaisema tahto

è hoito yhteisymmärryksessä suostumisesta kieltäytyvän henkilön kanssa

è huomiotava potilaan henkilökohtainen etu, jos näkemykset hoidosta eroavat toisistaan

Sosiaali- ja terveysministeriön potilasasiakirja-asetus

- Potilaan tiedonsaantiin ja hoitoon liittyviä kannanottoja koskevat merkinnät (18 §)
- Merkinnät hoitoon osallistumisesta erityistilanteissa (19 §)
 - alaikäistä koskevat hoitomerkinnot
 - tilapäisesti tai pysyvästi päätöksentekoon kykenemättömän täysi-ikäisen hoitoa koskevat merkinnät

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä

Voimaan 1.7.2007

- Potilaan suostumus
- Potilaan oikeudet

Potilaan suostumus

- Palvelutapahtumaa tai palvelukokonaisuutta varten
- Pääsääntönä kirjallinen suostumus (omakätinen/sähköinen)
- Suullinen suostumus
 - Hakutietojen luovutus (jollei potilas kieltänyt)
 - Potilaslain 13 §:n 3 momentti 2 kohdan tarkoittamat tiedot (potilaan tutkimuksen ja hoidon järjestämiseksi tai toteuttamiseksi välttämättömät tiedot toiselle terveydenhuollon toimintayksikölle tai terveydenhuollon ammattihenkilölle, jos potilas on kykenemätön antamaan suostumuksensa eikä hänellä ole laillista edustajaa)
- Suostumusasiakirjasta annettava kopio potilaalle
- Oikeus peruuttaa tai tehdä muutoksia
- Jos potilas ei kykene itse antamaan suostumusta, voi suostumukseen antaa ainoastaan laillinen edustaja

Potilaan oikeudet

- Tiedon luovutus potilaan suostumuksella tai luovutukseen oikeuttavan lain säännöksellä
- Kielto-oikeus tallentaa hakutiedot
- Oikeus kieltää hakutietojen luovutus haluamallaan tavalla rajoitettuna
- Hakutietojen katseluun toisen terveydenhuollon palvelujen antajan tietoihin riittää suullinen suostumus
- Hakutietojen luovutuskiellon peruuttaminen
- Allekirjoitettu suostumus palvelutapahtumaa tai palvelukokonaisuutta varten

Potilaan oikeudet

- Potilaan oikeus peruuttaa suostumus tai tehdä siihen muutoksia
- Potilaan oikeus tarkastaa asiakasrekisteritiedot
- Kirjallisesta pyynnöstä oikeus saada maksutta ja viivytyksestä tieto käyttö- ja luovutuslokirekisteristä
- Täysi-ikäisen potilaan sähköinen katseluyhteys seuraaviin tietoihin
 - Suostumus- ja luovutuslokitiedot, lukuun ottamatta luovuttajan ja luovutuksen saajan henkilötietoja sekä huomioitava henkilötietolain 27 §:n 1 momentin 1–4 kohdissa säädetty tiedonsaantirajoitus
 - Muut tiedot, tiedot palvelutapahtumien ajasta ja paikasta, lääkemääräystiedot ja hoito-ohjeet
 - Lähetteet, yhteenvedot annetusta hoidosta, hoidon loppulausunnot, laboratoriotulokset sekä lääkärintodistukset ja -lausunnot

Asiakkaan tiedonsaantioikeus

Henkilötietolain mukainen tarkastusoikeus säilyy ennallaan

Tiedonsaantioikeus käyttölokin ja luovutuslokin rekisteritietoihin

Edellytykset:

- Asiakastietojen käsittelyyn liittyvien oikeuksien selvittämiseksi tai toteuttamiseksi
- Kirjallinen pyyntö
- Tiedot annettava viivytystä
- Maksutta, ellei asiakas pyydä toistamiseen saman ajanjakson lokitietoja, voidaan periä kohtuullinen korvaus
- Pääsystä lokitietoihin katseluyhteyden avulla, ei saa periä erillistä maksua
- Luovutettava tiedot, kuka on käyttänyt tai kenelle on luovutettu tietoja
- Käytön tai luovutuksen peruste

Asiakkaan tiedonsaantioikeus

- Asiakkaalla ei ole oikeutta saada lokitietoja henkilötietolain 27 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa mitkä ovat:
 - Tiedon antaminen saattaisi vahingoittaa valtion turvallisuutta, puolustusta tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta taikka haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä
 - tiedon antamisesta saattaisi aiheutua vakavaa vaaraa rekisteröidyn terveydelle tai hoidolle tai jonkun muun oikeuksille
 - rekisterissä olevia henkilötietoja käytetään yksinomaan historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten tai
 - rekisterissä olevia henkilötietoja käytetään valvonta- ja tarkastustehtävissä ja tiedon antamatta jättäminen on välttämätöntä Suomen tai Euroopan unionin tärkeän taloudellisen tai rahoituksellisen edun turvaamiseksi.
- Jos vain osa rekisteröityä koskevia tietoja on henkilötietolain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, rekisteröidyllä on oikeus saada muut hänestä talletetut tiedot
- Tiedon saanut ei saa käyttää edelleen saamiaan tietoja muuhun tarkoitukseen